

вдосконалення аграрного законодавства в Україні є: вдосконалення понятійного апарату, орієнтація законодавства на кращі зразки зарубіжного досвіду, відповідність аграрно-правових норм принципам міжнародних договорів; інвентаризація нормативно-правових актів, з метою виявлення відсутності у них норм, які б стосувалися аграрного сектору України; також необхідно віднести важливе місце і з'ясуванню значення актів судової практики для здійснення систематизації аграрного законодавства. Однак кодифікація аграрного законодавства може бути ефективною, лише за умови проведення її на наступних принципах, таких як законність, науковість, всебічність, комплексність, безперервність і поетапність. Цей процес потребує залучення до створюваних робочих груп, провідних науковців у галузі аграрного права з метою вироблення конструктивних пропозицій щодо вирішення проблем у сфері правової регламентації сучасних аграрних відносин.

Література

1. Павлович З. А. Проблеми розвитку законодавства про агропромисловий комплекс України / З. А. Павлович // Аграрне законодавство України: проблеми ефективності / за ред. В. І. Семчика. – К., 1998. – С. 197-224.
2. Аграрне право України: підручник [В. З. Янчук, В. І. Андрейцев, С. Ф. Василюк та ін.]; за ред. В. З. Янчука. – [2-е вид., перероб. та допов.]. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 720 с.
3. Аграрне право України: підруч. / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2004. – 448 с.
4. Духневич І. Перспективи систематизації аграрного законодавства / І. Духневич // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2011. – № 1. – С. 85-92.

УДК 349.42(477) (043.2)

Ткачик І. М., Німець В. І., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д. О., к. ю. н, доцент

НЕДОЛІКИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Джерела аграрного права – це результат правотворчості державних органів як зовнішній вираз волі народу, закріпленої в уніфікованих і диференційованих нормативно-правових актах, а також локальних актах сільськогосподарських товаровиробників, що регулюють аграрні відносини в процесі сільськогосподарського виробництва, переробки та розподілу сільськогосподарської продукції.

До джерел аграрного права належать: Конституція України, кодекси, закони, підзаконні акти, постанови, положення, правила, інструкції, примірні статuti, статuti.

Правові норми, закріплені в Конституції України, визначають найзагальніші повноваження всіх державних, громадських господарських утворень, у тому числі в агропромисловому комплексі. У цих нормах закріплені юридичні права, свободи та обов'язки всіх суб'єктів господарювання. Найважливіші суспільні відносини регулюються нормами законів. До основних законів, що стосуються аграрного права, належать закони України: від 14 лютого 1992 р. «Про колективне сільськогосподарське підприємство», від 17 липня 1997 р. «Про сільськогосподарську кооперацію», від 19 червня 2003 р. «Про фермерське господарство», від 15 травня 2003 р. «Про особисте селянське господарство». Аграрне право, до складу якого входять норми інших галузей права, за своїм змістом ширше, ніж аграрне законодавство, яке складається із нормативних актів, що мають одну галузеву прописку.

Підзаконними нормативними актами є постанови Верховної Ради України, нормативні укази Президента України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, накази, положення, інструкції, що приймаються Міністерством аграрної політики України, іншими міністерствами й відомствами України, нормативні акти місцевих рад та місцевих державних адміністрацій, локальні нормативні акти аграрних суб'єктів з питань сільськогосподарського виробництва і підприємництва.

Аграрне законодавство визначає також порядок прийняття і локальних актів. Після відповідної їх підготовки та обговорення вони затверджуються вищими органами самоврядування. З цього моменту правила, що містяться в них, набувають силу правової норми, обов'язкової для всіх членів цього підприємства.

Аграрні правовідносини багатогранні і характеризуються різновидами суб'єктів, до яких належать сільськогосподарські кооперативи, інші підприємства, об'єднання, фермерські господарства, міжгосподарські утворення. Норми аграрного права визначають їх суб'єктивні права, юридичні обов'язки, правове становище, умови, порядок їх утворення та ліквідації [2, с. 14].

Незважаючи на їх основоположне значення, джерелам аграрного права України у сучасній аграрно-правовій теорії не приділено належної уваги. Наявний багаж знань про джерельну базу аграрного права ґрунтується, по суті, на здобутках доктрини колгоспного і сільськогосподарського права.

Серед недоліків сучасного аграрного законодавства можна виділити ряд найбільш вагомих:

— аграрне законодавство складається з великої кількості нормативно-

правових актів, що мають різну юридичну силу;

— значну частину законодавства складають відомчі нормативно-правові акти;

— «розкиданість» аграрно-правових норм по законодавчих і підзаконних актах, що належать до інших галузей права;

— певна частина підзаконних нормативно-правових актів містить правові норми, що суперечать актам вищої юридичної сили;

— правові норми багатьох законів є бланкетними, мають декларативний характер, тому не завжди реалізуються на практиці [3].

Також слід зауважити, що велика частина суспільних відносин, які виникають у сфері сільськогосподарського виробництва, довгий час залишалася (і залишається) не врегульованою на законодавчому рівні. Законодавчого врегулювання потребують аграрно-трудові відносини, права селян, правове становище державних, приватних підприємств в аграрному секторі економіки, інших аграрних суб'єктів тощо [1, с. 100].

Так, в юридичній науці обґрунтовується точка зору щодо необхідності прийняття Аграрного кодексу України. Зокрема, В. З. Янчук визначив предмет, об'єкт правового регулювання такого кодифікованого акта [4, с. 57-62].

Отже, основна проблематика аграрного законодавства України полягає у надмірній кількості нормативно-правових актів, що мають неоднакову юридичну силу, «розкиданість» аграрно-правових норм по законодавчих і підзаконних актах, що належать до інших галузей права, великою питомою вагою відомчих нормативно-правових актів, які часто суперечать аграрним законам або дають можливість їх двоякого тлумачення. Тому постає необхідність у вдосконаленні законодавчої бази – прийняття Аграрного кодексу України.

Література

1. Багай Н. О. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: зб. наук. статей. – Вип. IV. – Івано-Франківськ: Плай, 2000. – С. 95-104.

2. Гайворонський В. М. Аграрне право України: підручник / В. М. Гайворонський, В. П. Жушман, В. М. Корнієнко та ін. – Х.: Право, 2003. – 240 с.

3. Баранкевич А. Я. Проблеми розвитку аграрного законодавства України / А. Я. Баранкевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/10_NPE_2009/Pravo/44341.doc.htm

4. Янчук В. З. Аграрне право України: підруч. / В. З. Янчук, В. І. Андрейцев, С. Ф. Василюк та ін.]; за ред. В. З. Янчука. – [2-е вид., перероб. та допов]. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 720 с.